

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 28 lutego 2018 r.

I.dz. 056/KRIA/2018/w

Pan
Błażej Korczak
Dyrektor Departamentu Architektury,
Budownictwa i Geodezji
Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra z dnia 12 lutego 2018r. (DAB.3.0220.8.2017.ZL.3) pragniemy wyrazić słowa szczerego zadowolenia i uznania, że zgodne działania obu ministerstw: Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju zmierzają do jakościowej zmiany strategii nauczania architektury na wyższych uczelniach technicznych w Polsce. Podjęcie decyzji o prowadzeniu odtąd tego nauczania wyłącznie na poziomie jednolitych studiów magisterskich oraz powstanie nowych standardów kształcenia na tym kierunku przyjmujemy z aplauzem. To bardzo dobra i ważna dla środowiska zawodowego architektów i uczelni decyzja. Będziemy ją wspierać wszelkimi możliwymi sposobami.

Pragniemy również wyrazić słowa podziękowań, że Pan Minister, w kontekście podjętej przez MNiSW decyzji (pismo z dnia 6 lutego 2018 r., znak: DSW.ZSS.174.22.2017.1.GS), zwrócił się do Krajowej Rady Izby Architektów RP z propozycją wzajemnych roboczych konsultacji w tej sprawie oraz o przedstawienie postulatów i propozycji w zakresie sformułowania nowych standardów kształcenia na tym kierunku.

Na wstępie informujemy, że przedstawicielem Izby Architektów RP do kontaktów roboczych w przedmiotowej sprawie będzie prof. arch. Jerzy Uścińowicz, członek IARP, oraz jej ciała statutowych i komisji: Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej oraz zespołu ds. opiniowania wymagań programowych a także długoletni członek Polskiej Komisji Akredytacyjnej w Zespole Nauk Technicznych i jej ekspert w dyscyplinie naukowej *architektury i urbanistyki*. Jest on nauczycielem akademickim, profesorem Politechniki Białostockiej - architektem, naukowcem i dydaktykiem.

Poniżej przedstawiamy główne postulaty i propozycje, które naszym zdaniem powinny stanowić podstawę w procesie formułowania nowych standardów kształcenia na kierunku studiów *Architektura*. Dotyczą one głównych kategorii projakościowych związanych z kształceniem na tym kierunku, kryteriów i zasad metodycznego kształtowania treści kształcenia na jego poziomie optymalnym, służebności tego

kształcenia w realizacji przez absolwentów tego kierunku działalności twórczej w zakresie projektowania architektonicznego oraz pełnienia przez nich w przyszłości, po odbyciu odpowiedniej praktyki, samodzielnych funkcji zawodowych.

Uważamy, że proces konstruowania właściwych standardów kształcenia architektów jest poszukiwaniem równowagi pomiędzy swobodą każdej autonomicznej uczelni w realizowaniu własnych, autorskich, tradycyjnych i innowacyjnych programów kształcenia, a zachowaniem sposobów kontroli jakości tego kształcenia. Dokonuje się to adekwatnie do położenia danej uczelni w kraju i regionie, jej pozycji oraz jej misji, którą pełni ona w systemie edukacji naukowej, zawodowej i społecznej. Dokonuje się to także w ścisłym uzależnieniu od wymagań uzyskania, powszechnie uznanych za modelowe, kwalifikacji zawodowych i naukowych, stawianych wobec absolwenta uczelni, potwierdzenia jego szczególnych predyspozycji do wykonywania zawodu i przygotowania do misji, którą ma on, jako przyszły architekt, pełnić w społeczeństwie, przy stale postępującym, a ostatnio szczególnie zintensyfikowanym, postępie cywilizacyjnym świata, zwłaszcza technologicznym i informatycznym. Z tym związane są również szczególne oczekiwania społeczeństwa, które powierza architektowi, przy nadaniu mu wysokiej pozycji decyzyjnej, rolę odpowiedzialnego kreatora jego środowiska życia.

Pragniemy podkreślić, że stanowisko nasze – przy konieczności zachowania głosu konsultacyjnego przedstawicieli środowiska akademickiego i stowarzyszeń architektonicznych, jako oczywistych interesariuszy procesu konstruowania standardów – jest wyrazem obiektywnych motywów wynikających z pozycji i zadań statutowych IARP. Służy standaryzacji jakości kształcenia, jako integralnego etapu procesu uzyskiwania przez absolwentów studiów architektonicznych, usankcjonowanych prawnie, samodzielnych funkcji zawodowych. Jest wynikiem długoletnich obserwacji, analiz i oceny zebranej dokumentacji oraz permanentnie prowadzonej przez nas ewaluacji kształcenia na wyższych uczelniach w naszym kraju i zagranicą. Konfrontowane jest to przede wszystkim z:

- 1/ obowiązującymi dotychczas standardami kształcenia na kierunku *architektura* (standardami KAUT z 2002r., standardami MENiS z 13.06.2003r., standardami MNiSW z 2007r. i standardami MNiSW z 2011r.);
- 2/ międzynarodowymi standardami kształcenia sformułowanymi w dyrektywach UE (*Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu i Rady Europy z dnia 7 września 2005r.*) oraz UNESCO i Międzynarodowej Unii Architektów UIA (*UNESCO/UIA Charter for Architectural Education*, Tokio, październik 2011r.);
- 3/ oceną kształcenia na studiach I^o i II° dokonywaną przez Polską Komisję Akredytacyjną podczas wizytacji programowych i instytucjonalnych PKA (na podstawie raportów i opinii ekspertów) oraz oficjalnymi opiniami i zaleceniami PKA, od momentu ich wprowadzenia w naszym kraju;
- 4/ wynikami akredytacji RIBA i UIA;
- 5/ wynikami oceny stanu przygotowania zawodowego absolwentów do pełnienia zawodu architekta uzyskaną przed i podczas realizacji praktyki zawodowej oraz podczas egzaminów na uprawnienia budowlane,
- 6/ stałym monitorowaniem środowiska absolwentów architektury, w szczególności poprzez ankietowanie (m.in. „*Ankieta dla absolwentów Wydziałów Architektury dotyczącej badania systemu nauczania oraz praktyki zawodowej po studiach*”, będącej syntezą badań przeprowadzonych w latach 2012-2014 przez Okręgowe Izby Architektów, wśród osób ubiegających się o nadanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej, przeprowadzona zgodnie z uchwałą O-07-II-2012 Krajowej Rady Izby Architektów RP z dnia 29 lutego 2012r.);
- 7/ oceną stanu architektury w naszym kraju i na świecie.

Analiza zgromadzonej dokumentacji stanowiła podstawę do syntetycznego ukształtowania naszej opinii i postulatów.

I. WYMAGANIA WSTĘPNE - CELE KSZTAŁCENIA

Analiza dokumentów prawnych, które określają sposób realizacji studiów na kierunku *Architektura* dają podstawę o stwierdzenia, że na określenie odpowiednich wymagań programowych oraz zachowania wysokiej jakości kształcenia decydujący wpływ ma w pierwszym rzędzie spełnienie wymagań *Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu i Rady Europy z dnia 7 września 2005r. oraz UNESCO/UIA Charter for Architectural Education*. Kluczowe jest, aby standardy kształcenia dla tego kierunku miały swoje bezpośrednie odniesienie do tych dokumentów. Zapisy ich określają minimalny okres kształcenia studentów, ustanawiają treści oraz hierarchię problemową w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji, które powinny być nabywane podczas studiów. Ważne jest podkreślenie wymagań wstępnych, które z punktu widzenia zawodowego są najważniejsze, a mianowicie:

— „*Kształcenie musi odbywać się na poziomie studiów wyższych, których podstawowym przedmiotem jest architektura i których program w równoważnym stopniu uwzględnia teoretyczne i praktyczne aspekty kształcenia architekta oraz gwarantuje uzyskanie następującej wiedzy i umiejętności:*

- a) *umiejętności tworzenia projektów architektonicznych spełniających wymogi zarówno estetyczne, jak i techniczne;*
- b) *odpowiedniej znajomości historii i teorii architektury oraz sztuk pokrewnych, technologii i nauk humanistycznych;*
- c) *wiedzy na temat sztuk pięknych w zakresie, w jakim wpływają one na jakość projektu architektonicznego;*
- d) *odpowiedniej znajomości urbanistyki, planowania oraz umiejętności niezbędnych w procesie planowania;*
- e) *rozumienia związków zachodzących pomiędzy ludźmi a budynkami oraz pomiędzy budynkami a środowiskiem je otaczającym, oraz potrzeby dostosowania budynków do ludzkich potrzeb i skali;*
- f) *rozumienia charakteru zawodu architekta oraz jego roli w społeczeństwie, w szczególności w przygotowywaniu koncepcji projektów uwzględniających czynniki społeczne;*
- g) *rozumienia metod gromadzenia informacji i przygotowywania koncepcji projektu;*
- h) *rozumienia problemów konstrukcyjnych, budowlanych i inżynierskich związanych z projektowaniem budynków;*
- i) *odpowiedniej wiedzy w zakresie problemów fizycznych i technologii oraz funkcji budynków, umożliwiającej zapewnienie im wygodnych wnętrz oraz zabezpieczenia przed niekorzystnym działaniem czynników atmosferycznych;*
- j) *umiejętności koniecznych do projektowania budynków spełniających wymogi użytkowników w zakresie, w jakim umożliwiają to dostępne środki finansowe i przepisy budowlane;*
- k) *odpowiedniej znajomości gałęzi przemysłu, organizacji, przepisów i procedur niezbędnych dla realizacji projektów budynków oraz integracji planów z ogólnym projektem planistycznym.*

Zapisy *UNESCO/UIA Charter for Architectural Education* z Tokio 2011r. (a wcześniej z Berlina) stanowią problemowe uzupełnienie *Dyrektywy* (pkt. 3.12-3.16) w tym zakresie. Zapisy te określają łącznie problemowy obszar zasadniczych treści nauczania, które powinny kształtować sylwetkę absolwenta kierunku *Architektura*.

— Artykuł 46 Dyrektywy wskazuje, że „Kształcenie architekta obejmuje co najmniej czteroletnie studia w pełnym wymiarze godzin albo sześć lat studiów na uniwersytecie lub w porównywalnej instytucji oświatowej, z których co najmniej trzy lata prowadzone są w pełnym wymiarze godzin. Powyższe kształcenie powinno być zakończone zdaniem egzaminu na poziomie szkoły wyższej”.

Czas trwania studiów zgodnie ze standardami międzynarodowymi wypracowanymi przez UNESCO i UIA (pkt. 5.1-5.2) powinien wynosić minimum 5 lat.

— Zgodnie z opinią Polskiej Komisji Akredytacyjnej (cyt.) „za zajęcia o charakterze praktycznym (...) uznaje się te, które mają bezpośredni związek z przyszłą realizacją zawodu architekta to jest projektowaniem architektonicznym (kształtującym umiejętności tworzenia projektów architektonicznych), a także (adekwatnie do hierarchii ważności ustalonej we wspomnianej Dyrektywie 2005/36/WE Parlamentu i Rady Europy z dnia 7 września 2005r. i standardach kształcenia), związane bezpośrednio z architekturą tj. urbanistyczne, planistyczne, konserwatorskie itd. Podstawowym przedmiotem nauczania powinna być zawsze architektura. Znalazło to swoje konsekwencje w zmianie dotychczas funkcjonującej w szkolnictwie wyższym w Polsce nazwy kierunku Architektura i Urbanistyka na Architektura, gdyż tej właśnie nazwy dotyczą standardy i wspomniana dyrektywa (stanowisko Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 sierpnia 20 (DSW.ZNU 662.2.2014.BS.1) Uznać to należy za to warunek sine qua non, z uwagi na wyraźnie praktyczny status tego kierunku studiów, którym ma przygotować absolwentów do pełnienia ważnej funkcji zawodowej, w tym w szczególności do pełnienia odpowiedzialnych, samodzielnych funkcji technicznych zawodowych, służebnych wobec społeczeństwa i kultury o wyższej użyteczności publicznej, nie bez powodu ujmowanych w jednej grupie z kierunkami lekarskimi. To określać się zdaje stopień odpowiedzialności za efekty pracy tych absolwentów oraz ich rangę. Architektura lokowana jest bardzo wysoko” (opinia Polskiej Komisji Akredytacyjnej: BPKA.WM 006/2015 z dnia 9 grudnia 2015r.).

Wnioski postulatywne:

— podstawowym przedmiotem kształcenia powinna być architektura, jego program w równoważnym stopniu uwzględnia teoretyczne i praktyczne aspekty tego kształcenia;

— czas trwania studiów powinien wynosić nie mniej niż 5 lat (10 semestrów), adekwatnie do przyjętego modelu w UE oraz zgodnie ze standardami międzynarodowymi wypracowanymi przez UNESCO i UIA (pkt. 5.1-5.2),

— kierunek ma status praktyczny,

— powinna być zachowana treść problemowa kształcenia oraz jej hierarchia ważności, adekwatnie do zapisów Dyrektywy UE oraz UNESCO-UIA; nauczanie wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz stosowanie tzw. dobrych praktyk architektonicznych winno mieć odpowiedni udział jakościowy w programie kształcenia (liczbę godzin oraz punkty ECTS),

— projektowanie architektoniczne jest podstawą w nauczaniu architektury. Zajmuje pozycję priorytetową i jest ono siłą motoryczną kierunku, profilującą kandydata, w permanentnym aplikowaniu wiedzy i zdobywaniu doświadczenia. Dotyczy to całego projektowania architektury: publicznej i dla środowisk lokalnych, w terenie niezurbanizowanym i zurbanizowanym, w środowisku kulturowym i przyrodniczym. Dotyczy też wszystkich kategorii architektury: użyteczności publicznej, mieszkaniowej, wsi, przemysłu i in.

Zasadnicze jest ukształtowanie programu, w którym uzyskiwane są umiejętności tworzenia projektów architektonicznych, spełniających wymogi zarówno estetyczne, jak i techniczne. Projektowanie architektoniczne winno być realizowane we wszystkich

kategoriach obiektów architektonicznych, z zachowaniem specyfiki kulturowej i przyrodniczej regionu, w którym się to dokonuje, z zachowaniem pryncypiów zrównoważonego rozwoju.

Ukształtowanie problemowe programu powinno odpowiadać łącznym zapisom standardów *Dyrektywy UE* oraz *UNESCO-UIA*;

— zajęcia o charakterze praktycznym powinny stanowić nie mniej niż 50% wszystkich zajęć objętych standardami i dotychczasowy wymóg powinien być utrzymany, z jednoznacznym odniesieniem tego charakteru do projektowania architektonicznego, urbanistycznego i konserwatorskiego (zgodnie z dotychczasowymi standardami z 2012r. oraz standardami KAUT z 2002r.). Powinny być zapewnione godziny bezpośredniej pracy studenta z nauczycielem – architektem, realizowanej w toku zajęć projektowych według modelu mistrz-uczeń, w realiach właściwych dla przyszłej praktyki architektonicznej, w grupach projektowych o liczbie nieprzekraczającej 12 osób.

II. TREŚCI PROGRAMOWE:

— Grupa Ekspertów KAUT ustaliła w 2002r. (w dniu 12.04.2002r., zatwierdzone na posiedzeniu plenarnym KAUT w dniu 21 maja 2002r.) optymalne minima programowe, które stały się podstawą kształtowania wszystkich dotychczasowych standardów kształcenia na kierunku *Architektura* na jednolitych studiach magisterskich. Programy kształcenia miały następującą strukturę podziału na kategorie:

Grupy przedmiotów	Udział procentowy	Łącznie %	Liczba godzin
I. Przedmioty kierunkowe	75% +/-10%	85%	3060
II. Przedmioty podstawowe	10% +/-5%		
III. Przedmioty uzupełniające	12% +/-5%	15%	540
IV. Przedmioty ogólne	3% +/-1 %		
Razem	100%	100%	3600

Poszczególne kategorie reprezentowane były poprzez następujące grupy przedmiotów:

Grupy przedmiotów	Udział	Liczba godzin na studiach	
		Magisterskich	Dopuszczalna
1. Przedmioty kierunkowe	75%	2700	+/-10%
Projektowanie architektoniczne, urbanistyczne, konserwatorskie	48%	1728	+/-8%
Technika i technologia Konstrukcje budowlane, statyka i mechanika budowli, budownictwo i materiałoznawstwo, fizyka budowli, instalacje budowlane i infrastruktura miasta, komunikacja miejska	17%	612	+/-3%
Kontekst Historia architektury, historia urbanistyki, architektura współczesna, architektura krajobrazu, planowanie regionalne	10%	360	+/- 3 %
II. Przedmioty podstawowe	10%	360	+/- 5 %
Rysunek i techniki artystyczne, elementy matematyki i geometrii, socjologia miasta, ochrona środowiska i ekologia, ekonomika procesu inwestycyjnego, prawo w procesie inwestycyjnym			
III. Przedmioty uzupełniające	12%	432	+/-5%

Techniki komputerowe, języki obce, filozofia, estetyka, historia sztuki, ergonomia, akustyka, systemy elektroniczne w budynkach, malarstwo, rzeźba, inne			
IV. Przedmioty ogólne	3%	108	+/-1 %
Wychowanie fizyczne, szkolenie BHP, szkolenie biblioteczne, inne			
Razem	100%	3600	

Grupy przedmiotów kierunkowych i podstawowych tworzyły tzw. minimum programowe kierunku.

— Przedstawiona struktura przedmiotów ujęta w kategorii może być podstawą sformułowania struktury nowych standardów kształcenia na kierunku *Architektura*, po uwzględnieniu wszystkich szczegółowych zapisów postulatywnych wymagań wstępnych oraz syntetycznej oceny dotychczasowego kształcenia na studiach I^o i II°, dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną podczas wizytacji programowych i instytucjonalnych PKA. Analiza raportów i opinii ekspertów oraz podjęte uchwały i zalecenia PKA są materiałem miarodajnym. Istotnym miernikiem opiniotwórczym może być również syntetyczna ocena efektów kształcenia dokonana przez absolwentów kierunku, wyrażona w badaniach ich opinii po studiach. Podstawą metodyczną są przede wszystkim wyniki „Ankiety dla absolwentów Wydziałów Architektury dotyczącej badania systemu nauczania oraz praktyki zawodowej po studiach”, będącej syntezą badań przeprowadzonych w latach 2012-2014 przez Okręgowe Izby Architektów, wśród osób ubiegających się o nadanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej. Poddanych badaniu zostało 646 respondentów. Przy liczbie udzielonych odpowiedzi wynoszącej 100% wynik badania jest wiarygodny, a wnioski z nich płynące stanowią także materiał miarodajny.

Ukształtowanie szczegółowe treści kształcenia, proponuje się dokonać w bezpośredniej konsultacji z przedstawicielem IARP.

Wnioski postulatywne:

— całkowita liczba godzin na studiach magisterskich powinna wynosić nie mniej niż 3800 godzin (300 pkt. ECTS), zgodnie z wypracowanymi standardami KAUT z 2002r. i standardami MENiS z 13.06.2003r. oraz praktyką międzynarodową;

— grupy przedmiotów kierunkowych i podstawowych stanowiące tzw. minimum programowe kierunku, powinny wynosić nie mniej niż 85%, z czego przedmioty o charakterze praktycznym w grupie przedmiotów kierunkowych (projektowanie architektoniczne, urbanistyczne i konserwatorskie i in.) powinny wynosić nie mniej niż 50% całkowitej liczby godzin objętych standardami kształcenia (nie mniej niż 1900 godzin). Stanowią o tym zarówno wymagania *Dyrektywy*, standardy międzynarodowe UNESCO-UIA, jak i badania ankietowe absolwentów wyższych uczelni architektonicznych naszego kraju (*Ankieta (...)* pyt. 22-24);

— projektowanie architektoniczne powinno być przedmiotem wiodącym. Zgodnie z analizami z badań ankietowych absolwentów (*Ankieta (...)* pyt. 29) powinno ono stanowić ok. 71.7%-76.0%, a więc ok. $\frac{3}{4}$, liczby godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów projektowych;

— okres realizacji projektowej praktyki architektonicznej i budowlanej, zgodnie z najnowszymi tendencjami edukacyjnymi i wymaganiami rynku pracy, analogicznie jak na kierunkach o profilu praktycznym, powinien wynosić nie mniej niż 3 miesiące. Modelowym rozwiązaniem w tym zakresie jest całosemestralna praktyka realizowana w

trakcie studiów lub też praktyka przeddyplomowa. Najkorzystniejszym rozwiązaniem jest wprowadzenie takiej praktyki w cyklu studiów 6-letnich, przed semestrem dyplomowym (11 semestr), (*Ankieta (...)* pyt. 36);

— realizacja programu kształcenia, w szczególności przedmiotów w grupie przedmiotów kierunkowych i podstawowych, powinna zapewnić integralność w kształtowaniu sylwetki zawodowej absolwenta tego kierunku i jego predyspozycji warsztatowych w dziedzinie architektury.

III. WYMAGANIA KADROWE:

Podstawowym kryterium stanowiącym o jakości kształcenia na kierunku *Architektura* jest jakość kadry dydaktycznej, w szczególności stanowiącej o minimum kadrowe. Powinni stanowić ją architekci, w szczególności posiadający doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, posiadający uznaną praktykę zawodową w projektowaniu i równocześnie podstawowe kwalifikacje naukowe (stopień naukowy). Stanowią oni bardzo ważne ogniwo gwarantujące zachowanie ścisłych relacji pomiędzy edukacją i nauką, a ich właściwym wykorzystaniem praktycznym w zawodzie architekta.

Wnioski postulatywne:

- jednostka realizująca kształcenie na kierunku *Architektura* powinna zatrudniać w pełnym wymiarze czasu pracy (etatu) co najmniej 6 architektów posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej 6 architektów posiadających stopień naukowy doktora, reprezentujących dyscyplinę podstawową *Architektura i Urbanistyka*. Wszyscy ci nauczyciele akademicki powinni mieć udokumentowane doświadczenie i praktykę projektową w dziedzinie architektury, zdobytą poza uczelnią. Samodzielna kadra naukowa jednostki powinna mieć swój znaczący udział w realizacji programu studiów;
- liczba studentów przypadająca na jednego samodzielnego pracownika naukowo-dydaktycznego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy nie powinna przekraczać 60 studentów;
- liczba studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego, zatrudnionego do realizacji kształcenia w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinna przekraczać 10 studentów;
- promotorami prac dyplomowych powinni być wyłącznie architekci - samodzielni pracownicy naukowcy oraz upoważnione przez Radę Wydziału osoby ze stopniem naukowym doktora i dodatkowym kryterium kwalifikacji, wykazującym ich udokumentowane doświadczenie zawodowe (uprawnienia) i praktykę projektową w architekturze, zdobyte poza uczelnią.

IV. WARUNKI KSZTAŁCENIA

Jednostka realizująca kształcenie dokonuje rekrutacji na studia na kierunku *Architektury* uwzględniając w niej jako kryteria główne: poziom intelektualny kandydata i jego wiedzę oraz jego predyspozycje praktyczne, związane z kierunkiem studiów, w tym umiejętność postrzegania rzeczywistości i jego artystycznego odwzorowania, utalentowanie, wyobraźnię przestrzenną, kreatywność oraz wrażliwość estetyczną. Jest to praktyka realizowana na wszystkich wyższych uczelniach architektonicznych, stanowiąca jeden z integralnych elementów systemu edukacyjnego.

Jednym z podstawowych cech kształcenia na kierunku *Architektury*, stanowiących o jego jakości, szczególnie na przedmiotach o charakterze praktycznym, jest zachowanie modelu opartego na relacji mistrz-uczeń.

Wnioski postulatywne:

- Liczebność grup studenckich prowadzonych przez jednego pracownika naukowo-dydaktycznego powinna wynosić:
 - a) nie więcej niż 12 osób w grupach projektowych,
 - b) nie więcej niż 15 osób w laboratoriach komputerowych,
 - c) nie więcej niż 20 osób w innych laboratoriach specjalistycznych,
 - d) nie więcej niż 25 osób w grupach seminaryjnych,
 - e) nie więcej niż 30 osób w grupach ćwiczeniowych,
- jeden promotor nie powinien prowadzić więcej niż 7 prac dyplomowych rocznie;
- jednostka powinna posiadać bazę dydaktyczną i jej wyposażenie dostosowane do liczby kształconych studentów, adekwatnie do charakteru realizowanych przedmiotów, w szczególności praktycznych i powinna dysponować wystarczającą liczbą sal dydaktycznych i pracowni o odpowiedniej pojemności i wyposażeniu. Sale dydaktyczne powinny być wyposażone zarówno w sprzęt tradycyjny (pracownia projektowania, rysunku, grafiki, malarstwa, rzeźby, makieciarnia), jak cyfrowy (komputery, projektory), odpowiedni do typu prowadzonych zajęć;
- jednostka powinna zapewnić dostęp do właściwej bazy bibliotecznej, a jej własne zasoby biblioteczne powinny w pełni odpowiadać kierunkowi kształcenia. Powinien być zapewniony zarówno tradycyjny jak i komputerowy dostęp do zbiorów;
- jednostka powinna zapewnić dostęp do urządzeń drukujących (drukarki, kserokopie) i reprodukcujących (skanery, plotery);
- jednostka powinna być przygotowana do prowadzenia zajęć w językach obcych;
- w jednostce powinny istnieć warunki do powstania studenckich kół naukowych oraz uczestnictwa studentów w warsztatach projektowych, konkursach i wystawach, a studenci powinni mieć stworzoną możliwość uczestniczenia prowadzonych przez jednostkę badaniach naukowych i pracach projektowych;
- jednostka powinna umożliwić studentom odbywanie studiów w uczelniach zagranicznych oraz realizację praktyk projektowych w kraju lub zagranicą;
- w jednostka powinna być wyposażona w urządzenia pozwalające na swobodny dostęp każdego studenta do Internetu, a sprzęt komputerowy przeznaczony do realizacji zajęć powinien być wyposażony w oprogramowanie dostosowane do profilu kształcenia;
- jednostka powinna zapewnić studentom warunki do aktywnego uczestnictwa w studenckim życiu kulturalnym, poprzez tworzenie galerii wystawowych oraz studenckich forów i klubów dyskusyjnych.

Wskazane powyżej warunki wstępne i postulaty powinny w podstawowym zakresie budować sylwetkę absolwenta kierunku *Architektury*. Absolwent ten powinien być człowiekiem światłym, kompetentnym i utalentowanym, o szerokich horyzontach intelektualnych i dużej wrażliwości estetycznej, posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności praktyczne oraz humanistyczną świadomość odpowiedzialności za swoje twórcze - naukowe i praktyczne - działania.

Izba Architektów RP stała zawsze na stanowisku opracowania zintegrowanego, permanentnego kształcenia architektonicznego społeczeństwa, na każdym jego etapie. Kształcenie to dokonuje się bowiem nie tylko na poziomie szkół wyższych, gdzie architektury się naucza w sposób bezpośredni, ale także w szkołach średnich,

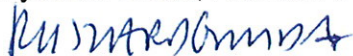
gimnazjach i szkołach kształcenia podstawowego. W tym systemie stworzenie właściwych standardów kształcenia odgrywa rolę kluczową. Jest bowiem wyrazem polityki architektonicznej państwa i związaną z tym odpowiedzialnością za jego jakość.

Mamy wielką nadzieję, że formułowane obecnie nowe standardy kształcenia na jednolitych studiach magisterskich kierunku *Architektura* przyczynią się do jakościowej przemiany wadliwie funkcjonującego dotąd od ponad 10 lat systemu edukacji architektonicznej na wyższych uczelniach w Polsce. Jego działanie było spowodowane wieloma czynnikami, lecz w głównej mierze wynikało z niefortunnej decyzji podziału studiów na dwa stopnie kształcenia oraz ze złych standardów kształcenia przyjętych w 2007r., co spowodowało gwałtowne obniżenie się poziomu nauczania oraz niekontrolowanego wzrostu liczby szkół realizujących kształcenie I^o i II° na tym kierunku.

Jesteśmy przekonani, że przyjęte decyzje i działania w sposób zdecydowany ten negatywny stan odmieniają. Deklarujemy w tym dziele odnowy swoją aktywną pomoc i pracę. Jest to dla nas sprawa wagi najwyższej.

Z poważaniem

Ryszard Gruda, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady

Krzysztof Ozimek, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady